

Scenariusz lekcji 6 ^{1/4}

Temat Flejmy. Scenki

Czas 45 minut

Niezbędne materiały

Animacja „Flejmy”

Materiał 1.3: Emotikony (do Lekcji 1)

Materiał 3.1: Zasady dobrej komunikacji – mowa ciała (do Lekcji 3)

Materiał 6.1: Zasady dobrej komunikacji – FUKO

Materiał 6.2: Opis do scenek

Materiał 6.3: Krzyżówka

Materiał 6.4: Krzyżówka – rozwiązanie

Tablica do zapisywania

Projektor

Komputer z głośnikami i dostępem do internetu

Cele lekcji

Uczennice i uczniowie przedyskutują różnice między komunikowaniem się twarzą w twarz a komunikowaniem się w mediach społecznościowych.

Uczennice i uczniowie wzmocnią pewność siebie w nazywaniu niechcianego zachowania.

Uczennice i uczniowie przećwiczą umiejętności komunikacyjne służące przeciwstawieniu się presji rówieśniczej.

Zagadnienia

Komunikacja

Bezpieczeństwo w sieci

Presja rówieśnicza

Scenariusz lekcji 6 2/4

Przebieg

Rozgrzewka 10 minut

Przedyskutuj z uczennicami i uczniami, jakich środków komunikacji używamy w rozmowie twarzą w twarz, a które nie są dostępne w komunikacji online. Wypisz te strategie na tablicy. Będą to takie środki komunikacji jak: zamknięta i otwarta postawa ciała, kontakt wzrokowy, wyraz twarzy, ton i siła głosu, tempo wypowiedzi.

W trakcie tej burzy pomysłów możesz swoją komunikacją niewerbalną zilustrować środki komunikacji omawiane przez klasę. Możesz też zaprosić uczennice i uczniów do samodzielnego zilustrowania tych środków komunikacji za pomocą własnej komunikacji niewerbalnej.

Przykładowe pytania wspierające proces burzy pomysłów to:

- Jaki wpływ na rozmowę ma kontakt wzrokowy z osobą, z którą rozmawiasz?
- Jak czują się inne osoby, kiedy w rozmowie z nimi krzyczysz?
- A co, jeśli mówisz zbyt cicho?
- Jakie znaczenie dla rozmowy ma otwarta albo zamknięta postawa ciała?
- Jak wyraz twarzy może zmieniać znaczenie tego, co mówisz?

Możesz też w dyskusji posiłkować się Materiałem 3.1 (z Lekcji 3), który zawiera krótkie informacje na temat środków wyrazu w komunikacji niewerbalnej.

Scenariusz lekcji 6 3/4

Wprowadzenie tematu 15 minut

Obejrzyjcie jeszcze raz wspólnie w klasie animację „Flejmy”.

Następnie przedstaw uczniom i uczniom Materiał 6.2. Pierwszy punkt Materiału 6.2 zawiera opis sytuacji, w której Sonia zdała sobie sprawę z tego, że złośliwa odpowiedź na komentarz Ani tylko zaogniła sytuację. Drugi punkt materiału odnosi się do sytuacji, w której Patrycja dochodzi do wniosku, że zachowała się nie w porządku, wywierając presję na Sonię w sprawie zamieszczenia komentarza.

Przeprowadź dyskusję, która pomoże uczennicom i uczniom przygotować rozwiązania do scenek w dalszej części lekcji. Możesz użyć poniższych pytań, by zainicjować dyskusję w klasie o tym, w jaki sposób Sonia może przeprosić Anię, a Patrycja Sonię.

- Sonia nie była jedyną osobą, która popełniła błąd. Czy w związku z tym może być jej trudno przyznać się do błędu i przeprosić?
- Czy do przeproszenia potrzebna jest odwaga?
- Jaki wpływ mogą mieć przeprosiny Soni i Patrycji na zachowanie innych osób?
- Co może się wydarzyć, jeśli Sonia i Patrycja nie zdecydują się na przeprosiny?
- Czy myślisz, że jeśli sytuacja wymknęłaby się spod kontroli, to wzięłbyś/ wzięłabyś odpowiedzialność za swoje zachowanie i przeprosiłbyś/przeprosiłabyś?
- Jakie umiejętności i nastawienie są potrzebne do tego, by dobrze przeproszać?
- Jaki jest najlepszy sposób na ćwiczenie umiejętności, które są potrzebne do przeproszenia?

Pogłębienie tematu 15 minut

W oparciu o Materiał 3.1 i Materiał 6.2 poproś, aby uczennice i uczniowie w parach odegrali przed klasą role Soni i Ani lub Soni i Patrycji. Zaproś poszczególne pary, by za każdym razem zdecydowały, jakich środków wyrazu użyją (postawa ciała, kontakt wzrokowy, wyraz twarzy, ton i poziom głosu, a także jego tempo). Niech rozmowy te odegra kilka par, tak aby różne środki wyrazu i różne argumenty miały szansę wybrzmieć w tej rozmowie.

Zaproś uczennice i uczniów do tego, by w tej części rozmowy, gdzie Ania udziela informacji zwrotnej Soni, a Sonia udziela informacji zwrotnej Patrycji, osoby wykorzystały strukturę z Materiału 6.1. Możesz najpierw poświęcić chwilę, by przetrenować udzielanie informacji zwrotnej w modelu FUKO. Do nazywania swoich stanów i emocji może być też przydatny Materiał 1.3 (do Lekcji 1).

Zwróć uwagę uczennic i uczniów, że uznanie swojego błędu i przeproszenie może zapobiec eskalacji sytuacji lub zmniejszyć zagrożenie niechcianym zachowaniem wyrządzającym przykrość.

Scenariusz lekcji 6 4/4

Dodatkowe aktywności 5 minut

Lekcja 6 jest jednocześnie zakończeniem pracy z animacją „Flejmy” i zakończeniem pracy w Module 1 niniejszego programu. Na podsumowanie możesz zaproponować uczennicom i uczniom krzyżówkę utrwalającą znajomość definicji pojęć związanych z cyberprzemocą i naruszaniem granic innych osób. Krzyżówka została zawarta w Materiale 6.3. Możesz także wykorzystać krzyżówkę jako zadanie domowe.

Materiał 6.4 zawiera poprawnie rozwiązaną krzyżówkę. Możesz go wyświetlić z projektora lub wydrukować go dla wszystkich dzieci w klasie.

Ocenianie

Podczas lekcji możesz prowadzić ocenianie kształtujące, obserwując dyskusję w klasie, a także odgrywanie scenek.

Ocena może odnosić się do strategii komunikacyjnych przyjętych przez dzieci, np. zadawania krytycznych pytań, aby przeciwstawić się presji rówieśniczej, uznania swojego błędu i przeproszenia.

Możesz ocenić także umiejętność zastosowania informacji zwrotnej według modelu FUKO.

Zasady dobrej komunikacji - FUKO

Dla porozumienia się z drugą osobą ważna może być komunikacja niewerbalna, na którą składają się ton głosu, postawa ciała i inne środki wyrazu. A jeśli chcesz komuś opowiedzieć o tym, jak jej/jego zachowania wpływają na ciebie lub inne osoby, to ważny będzie też sposób skonstruowania wypowiedzi. Taki rodzaj wypowiedzi nazywamy informacją zwrotną.

W skonstruowaniu dobrej informacji zwrotnej ważne jest, by nazwać zachowania, które są niechciane i sprawiają nam przykrość i uczucia, które te zachowania w nas budzą. Istotne jest także powiedzenie o tym, jakie konsekwencje mają dla nas te zachowania i czego oczekujemy na przyszłość.

Przyjrzyj się poniższym przykładom i spróbuj wykorzystać tę zasadę do sformułowania informacji zwrotnej Ani do Soni oraz Soni wobec Patrycji.

F jak **FAKTY**

Przykład 1

Powiedz, jakie konkretne zachowanie przeszkadzało ci lub nie podoba ci się:
Kopiesz w moje krzesło, kiedy siedzę na lekcji w klasie.

Przykład 2

Powiedz, jakie konkretne zachowanie przeszkadzało ci lub nie podoba ci się.
Piszesz na moim profilu złośliwe komentarze, które w dodatku wszyscy mogą zobaczyć.

U jak **UCZUCIA**

Nazwij emocje i stany, jakie w tobie wywołuje to zachowanie.
Dlatego jestem poirytowana i nie mogę się skupić na przebiegu lekcji.

Nazwij emocje i stany, jakie w tobie wywołuje to zachowanie.
Jest mi przykro, jestem zła i nieprzyjemnie zdziwiona twoim zachowaniem.

K jak **KONSEKWENCJE**

Przedstaw konsekwencje takiego zachowania dla ciebie lub innych osób.
Będę musiała w domu poświęcić więcej czasu, żeby tego wszystkiego się nauczyć.

Przedstaw konsekwencje takiego zachowania dla ciebie lub innych osób.
W konsekwencji nie jestem już pewna/pewny, czy naprawdę się przyjaźnimy.

O jak **OCZEKIWANIA**

Jasno powiedz, jakiej zmiany w zachowaniu na przyszłość oczekujesz.
Chcę, żebyś przestał/przestała kopać w moje krzesło.

Jasno powiedz, jakiej zmiany w zachowaniu na przyszłość oczekujesz.
Chcę, żebyś przestał/przestała pisać takie niesprawiedliwe komentarze.

Opis do scenek

Przeczytaj opis sytuacji. Na tej podstawie zaplanuj i odegraj wybraną scenkę.

Scenka 1

Sonia publikuje na swoim profilu zdjęcie, które jej przyjaciółka Ania niemiło komentuje. Namówiona przez Patrycję Sonia wrzuca przykrą odpowiedź. Sytuacja staje się nieprzyjemna, ponieważ Ania czuje się dotknięta. Sonia decyduje się przeprosić koleżankę. W jaki sposób może to zrobić?

Odegrajcie scenki, w których Sonia opisuje swoje zachowanie i przeprasza Anię. Jakich słów użyje, aby pogodzić się z przyjaciółką? Co powie, aby przerwać flejmy? Co odpowie Ania?

Skorzystajcie z Zasad dobrej komunikacji (Materiał 6.1).

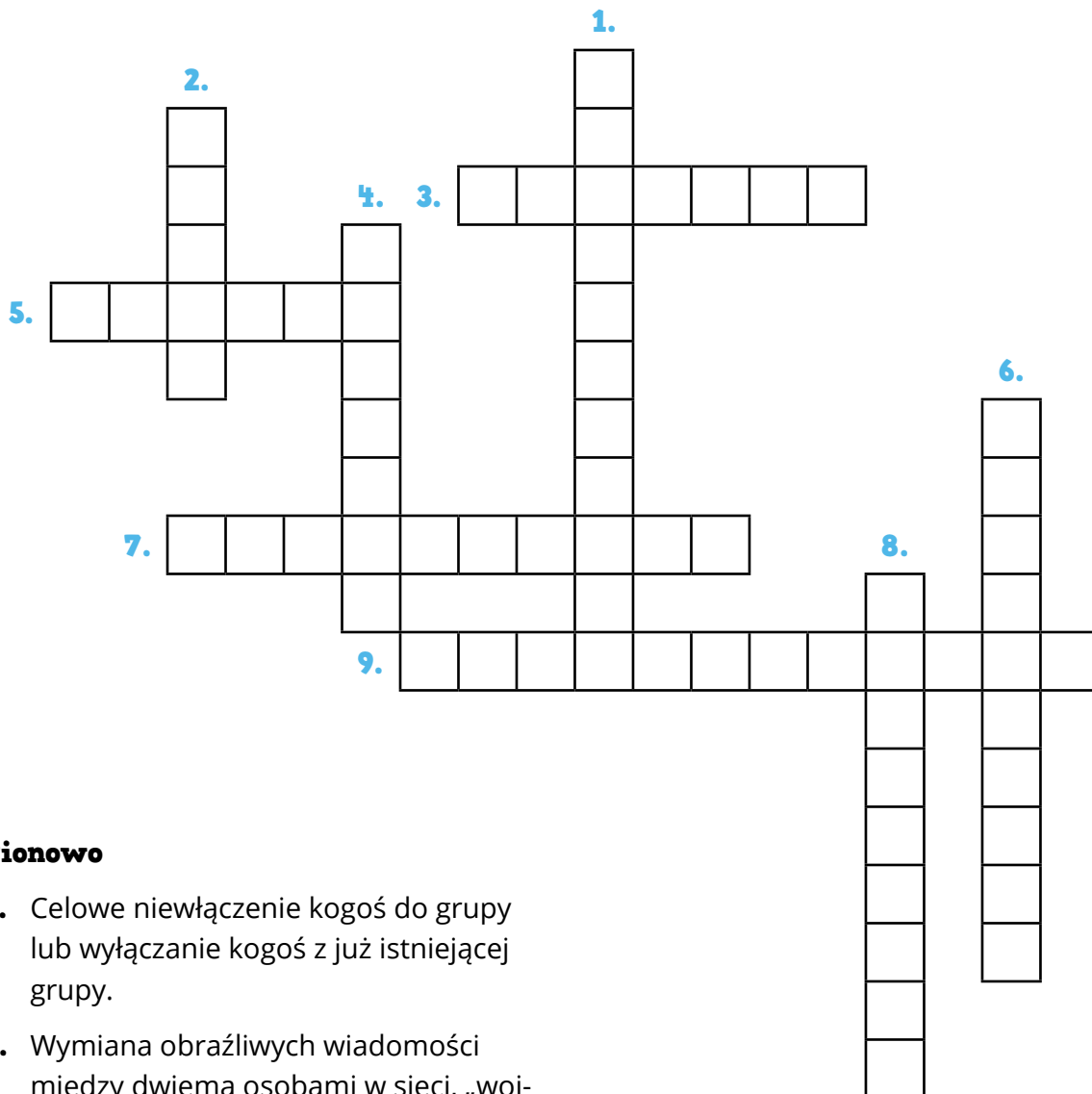
Scenka 2

Sonia publikuje na swoim profilu zdjęcie, które jej przyjaciółka Ania niemiło komentuje. Zamiast uspokoić Sonię, Patrycja stara się na nią wpłynąć, by zamieściła przykrą odpowiedź na komentarz Ani. Ania czuje się dotknięta. Patrycja chce przeprosić Sonię, że naciskała na nią w sprawie zamieszczenia komentarza. Jak Patrycja może to zrobić?

Odegrajcie scenki, w których Patrycja wyjaśnia swoje zachowanie i przeprasza Anię. Jakich słów użyje, by to zrobić? Co zrobi, by w przyszłości flejmy się nie powtórzyły? Co odpowie Sonia?

Skorzystajcie z Zasad dobrej komunikacji (Materiał 6.1).

Krzyżówka

Pionowo

1. Celowe niewłączenie kogoś do grupy lub wyłączenie kogoś z już istniejącej grupy.
2. Wymiana obraźliwych wiadomości między dwiema osobami w sieci, „wojna na słowa”.
4. Zmiana danych profilowych jakiejś osoby bez jej wiedzy i zgody, gdy ta zapomniała wylogować się ze swojego profilu.
6. Negatywne, mające sprawić przykrość komentowanie wyglądu i zachowania danej osoby, prowadzone w internecie.
8. Lista niepisanych zasad „dobrego wychowania”, które regulują poruszanie się i komunikowanie w sieci.

Poziomo

3. Uparte i regularne dokuczanie komuś, które ma sprawić przykrość, przestraszyć, zaniepokoić.
5. Osoba, która hejtuje.
7. Uniemożliwienie komuś dostępu do forów, grup dyskusyjnych, stron internetowych w związku z naruszeniem netykiety.
9. Używanie internetu albo smartfona po to, by kogoś nękać, nastraszyć lub zdenerwować.

Krzyżówka - rozwiązanie

